

Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije – što je do sada napravljeno, je li se moglo više i kako dalje

Budući da sam od samoga početka (od pokretanja inicijative) bio uključen u postupak osnivanja Hrvatske komore inženjera šumarstva i drvne tehnologije (u daljnjem tekstu Komora), smatram svojom moralnom i profesionalnom dužnošću upozoriti na određene probleme i zastoje koji su se, pri samom kraju oživotvorenja Komore, pojavili. Ne namjeravam nikoga prozivati i apostrofirati, već potaknuti odgovorne osobe (među ostalima i sebe kao člana Odbora strukovnog razreda inženjera šumarstva) na učinkovite aktivnosti koje su, što zbog objektivnih, ali više zbog subjektivnih razloga mnogo sporije nego što bi trebale i morale biti. Kako bi postojeću situaciju raščistili u potpunosti, nužno je vratiti se u ne tako daleku prošlost i napisati nekoliko riječi o pokretanju inicijative za izradu Nacrta prijedloga zakona o Komori, koji je temelj osnutka Komore (prve Osnivačke skupštine Komore).

Dana 1. siječnja 2004. godine na snagu je stupio novi Zakon o građenju, koji je šumarskim stručnjacima, sada u potpunosti, oduzeo pravo projektiranja i nadzora izgradnje šumskih prometnica (šumskih cesta). Iako smo kao struka bili upoznati (dovoljno?) sa sadržajem novoga Zakona o gradnji (koji je izradilo tadašnje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornoga uređenja i graditeljstva), nismo pravodobno i pravovaljano na njega reagirali. Tada je, a radi se o 2002. i 2003. godini (sada će mnogi reći da je lako biti general poslije bitke), trebalo postići suglasnost najvažnijih šumarskih institucija u Hrvatskoj: Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Šumarskoga instituta Jastrebarsko, »Hrvatskih šuma« p.o. Zagreb, Hrvatskoga šumarskoga društva i Akademije šumarskih znanosti te zajedničkim nastupom, u inače dobrom Zakonu, izmijeniti članke sporne za šumarsku struku.

Je li taj propust učinjen zbog inertnosti struke, nezainteresiranosti za tehničku komponentu šumarstva, neprepoznavanja početka (ili već dobro odmakloga) problema upletanja mnoštva ostalih struka (dobro zaštićenih strukovnim udrugama – komo-

rama) u djelokrug rada šumara ili nekoga drugoga razloga, sada više, uistinu, nije važno.

Pristalica sam razmišljanja kako se prošlošću (pogotovo onom koja nam nije najsajnija i na hvalu kao struci i na koju u krajnjem slučaju više ne možemo ni utjecati) ne treba previše opterećivati (što ne znači da se iz povijesti ne treba učiti, njegovati ju i na nju podsjećati), već iz nje treba izvući određene pouke kako se slične pogreške ne bi ponavljale u budućnosti. Energiju i nastojanja treba usmjeriti prema očuvanju identiteta, digniteta, neovisnosti i poštovanja šumarske struke. Vođen tom idejom (iako sam o istoj raspravljao s utjecajnim ljudima u hrvatskom šumarstvu još tamo 1998. godine), zajedno s kolegama iz »Hrvatskih šuma« d.o.o. Zagreb otišao sam na razgovor predsjedniku Hrvatskoga inženjerskoga saveza prof. dr. sc. Juri Radiću. On nam je ukazao na mogućnosti i modele osnutka strukovne komore. Kasniji su razgovori prošireni na Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva te Hrvatsko šumarsko društvo. Obavljen je sastanak predstavnika šumarske struke u Ministarstvu zaštite okoliša, prostornoga uređenja i graditeljstva, a službeno je zatražen i sastanak u Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu do kojega nikada nije došlo.

Navedene su aktivnosti dale rezultat: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva 15. lipnja 2004. godine imenovalo je povjerenstvo za izradu Nacrta prijedloga Zakona o Komori u sastavu:

- ⇒ Josip Bartolčić, dipl. inž. šum. (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva) – predsjednik povjerenstva
- ⇒ Mr. sc. Josip Dundović (»Hrvatske šume« d.o.o. Zagreb) – član povjerenstva
- ⇒ Mladen Slunjski, dipl. inž. šum. (»Hrvatske šume« d.o.o. Zagreb) – član povjerenstva
- ⇒ Dr. sc. Tibor Pentek (Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) – član povjerenstva

- ⇒ Izv. prof. dr. sc. Andrija Bogner (Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) – član povjerenstva
- ⇒ Hranislav Jakovac, dipl. inž. šum. (Hrvatsko šumarsko društvo) – član povjerenstva
- ⇒ Doc. dr. sc. Marijan Grubešić (Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) – član povjerenstva.

Povjerenstvo je odradilo svoju zadaću (najveći su dio posla odradili mr. sc. Josip Dundović i Hranislav Jakovac, dipl. inž. šum.) te je na sastanku u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva 14. lipnja 2005. godine zaključeno da Nacrt prijedloga Zakona o Komori, nakon manjih ispravaka, može biti upućen u redovitu zakonsku proceduru. Zakon o Komori proglašen je na sjednici Hrvatskoga sabora 10. veljače 2006. godine (Narodne novine, broj 22/06). Tim je činom prestao rad povjerenstva za izradu Nacrta prijedloga Zakona o Komori.

Izradu Statuta Komore na sebe je preuzelo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, a prva (osnivačka) skupština Komore održana je 27. rujna 2006. godine. Time je završen formalno-pravni ustroj Komore i daljnji tijek njezina rada, te njezino pozicioniranje u Hrvatskoj, ali i u međunarodnom okruženju (što će posebno do izražaja doći po ulasku Hrvatske u EU) uvelike ovisi o članovima radnih tijela Komore.

Osluškujući promišljanja članstva Komore na terenu, mogli bi se izvući ovi opći stavovi, pitanja, nedoumice, dvojbe itd., na koje ću pokušati ponuditi odgovarajuće odgovore:

⇒ Je li Komoru uopće trebalo osnovati?

Odgovor je odlučno i argumentirano da.

⇒ Je li Komoru trebalo osnovati ranije?

Svakako, međutim nikada nije kasno; bolje da smo Komoru osnovali i sada nego tek za nekoliko godina ili, ne usuđujem se to gotovo ni napisati, nikada. Idealno bi bilo da je Komora osnovana prije petnaestak godina te da danas imamo jasno definirana i ograničena područja kojima se kao struka, jedini mi, bavimo.

⇒ Što Komora nudi svojim članovima (za upisninu i godišnju članarinu koju plaćaju)?

U ovakvu obliku i sa sadašnjim angažmanom čelnništva Komore ne previše. Pokrenu li se stvari nabolje (neću reći s mrtve točke jer smo s te točke davno krenuli), tada Komora pruža puno jer »Komora je samostalna i neovisna strukovna organizacija koja čuva ugled, čast i prava ovlaštenih inženjera šumarstva i drvne tehnologije, skrbi da ovlašteni inženjeri obavljaju svoje poslove savjesno i u skladu

sa zakonom te promiče, zastupa i usklađuje njihove interese pred državnim i drugim tijelima u zemlji i u inozemstvu« (Zakon o Komori).

⇒ Koja je razlika između Komore i Šumarskoga društva?

Komora i Šumarsko društvo nikako nisu suparnici i takmaci, oni moraju djelovati sinkronizirano i koordinirano, a odnos im mora biti u prvom redu partnerski i suradnički. Za oboje ima i više nego dovoljno prostora, a poglavito posla. Članstvo u Šumarskom društvu (uz uvjet pripadnosti šumarskoj struci) ponajprije je dobrovoljno, dok su uvjeti učlanjenja u Komoru nešto stroži i jasno propisani. Pomalo zločeste komentare o rivalstvu, konkurenciji, takmičenju, nadmetanju i dr. između Komore i Društva ne želim komentirati; možda tek usputna rečenica – protivnika, osporavatelja, omalovažavatelja šumarske struke, samozvanih zaštitara okoliša i prirode, tzv. »zelenih«, tzv. »ekologa«, jednom riječju neprijatelja, ima i više nego dovoljno; nemojmo ih sami izmišljati, a još manje stvarati.

⇒ Kada će Komora započeti konkretne aktivnosti?

Iako s jedne strane mogu razumjeti zasićenost ljudi koji su radili na Statutu Komore te organizaciji Osnivačke skupštine Komore poslom (jer je uistinu u kratko vrijeme od sredine veljače 2006. pa do kraja rujna iste godine, dakle u nešto malo više od sedam mjeseci, obavljen golem posao), a koji su okupirani i svojim svakodnevnim zadaćama, ne mogu opravdati što još uvijek nije izabran tajnik Komore (ne pravnik već šumar koji će biti profesionalac u Komori i za to će primati plaću), što Komora nema svoje prostorije u kojima će djelovati, što do kraja nije proveden postupak upisa članova u Komoru, što članovi Komore nisu podijeljeni u stručne smjere, što nismo dobili iskaznice i pečate Komore, što nakon izborne Skupštine Komore nije održan ni jedan sastanak tijela Komore i dr. Sve navedeno treba ostvariti što prije; nova godina simbolizira novi početak pa se nadam kako će 2007. godina donijeti mjerljive i značajne pomake i u funkcioniranju i u aktivnosti u našoj Komori.

⇒ Je li Statut Komore dobar?

Statut Komore nije idealan i najbolji. Kao i svaki statut, ima svojih odličnih, dobrih i manje dobrih dijelova. Ipak, dovoljno je dobar da može dobiti prolaznu ocjenu i osigurati dobru podlogu za funkcioniranje Komore. Složit ćete se da je puno lakše nešto doradivati, unaprijedivati i poboljšavati nego raditi (pisati) od početka. A i svi su članovi Komore imali prilike dati svoje primjedbe na Statut (u to jesu li one usvojene te koji su bili kriteriji prihvatanja ili odbijanja primjedaba neću ulaziti).

Konkretni prijedlozi usmjereni ka unaprjeđivanju rada Komore mogu se ovako uobličiti:

- ⇒ Izabrati profesionalnoga glavnoga tajnika Komore koji mora biti kreativna i poduzetna osoba poznata i priznata u struci s dobrim domaćim i inozemnim poznanstvima unutar šumarstva i izvan njega te s aktivnim znanjem bar jednoga stranoga jezika. Samo osoba s tim osobinama može, uz profesionalni pristup te puno truda i zalaganja, te uz konkretnu potporu članova svih tijela Komore, ostvariti zadovoljavajuće i s pravom očekivane rezultate članova Komore.
- ⇒ Ostvariti dobru i učestalu komunikaciju i suradnju unutar Komore (u vodoravnom i u okomitom smjeru), te Komore sa svim relevantnim čimbenicima unutar šumarstva, ali i izvan njega u zemlji i u inozemstvu.
- ⇒ Pronaći i urediti prostorije Komore vodeći računa o njihovoj funkcionalnosti i primjerenosti budućemu razvoju, rastu i jačanju Komore. Rješenje treba biti dugoročno i u suglasju s razvojnou politikom Komore.
- ⇒ Izraditi Plan i program aktivnosti Komore u važećem mandatnom razdoblju (2006 – 2010) s financijskim planom kao jednom od važnijih sastavnica. Potrebno je uravnotežiti viziju razvoja Komore predstavljenu troškovnom sastavnicom s mogućnostima ostvarivanja prihoda Komore (iz različitih izvora). Treba aktivirati sve raspoložive izvore financijskih sredstava (prihod od upisnina i članarina članova Komore ne bi smio iznositi više od 20 % ukupnoga godišnjega prihoda Komore).
- ⇒ Ustrojiti, ovisno o politici posloводства Komore te financijskim pokazateljima, stalne ili servisne prateće službe Komore (pravnu i računovodstveno-financijsku) bez kojih rad Komore nije moguć.
- ⇒ Osmisliti vizualni identitet Komore (logotip, pečat, zastava, grb, memorandum i dr.) te dizajnirati internetske stranice Komore, ali po načelu »prikažimo ono što želimo biti«, a ne ono što jesmo.
- ⇒ Poraditi na promidžbi Komore u svim vrstama medija kako bi joj osigurali ugled i mjesto kakav zasigurno zaslužuje.

- ⇒ Hitno ustrojiti imenik ovlaštenih inženjera (po stručnim smjerovima) te ovlaštenim inženjerima izdati odgovarajuće rješenje i pečat.
- ⇒ Izabrati voditelje (predsjednike) stručnih smjerova. Voditelji su stručnih smjerova nužni radi osmišljavanja programa i koordinacije rada pojedinoga stručnoga smjera; bez voditelja stručnoga smjera Komora će teško funkcionirati na zadovoljavajući način. Čini mi se da smo sada u Komori dostigli određenu formu (koja još potpuno ne zadovoljava), ali nam nedostaje sadržaja (aktivnosti Komore, npr. cjelovito obrazovanje, predavanja, seminari, savjetovanja, radionice, atestiranja, izdavačka djelatnost – stručna glasila, časopisi, priručnici, udžbenici, knjige, ispiti itd.).
- ⇒ Osmisliti petogodišnje planove i programe aktivnosti za pojedini stručni smjer (za važeće mandatno razdoblje voditelja stručnih smjerova) te godišnje planove i programe u kojima će se te aktivnosti detaljno razraditi.
- ⇒ Uspostaviti sustav praćenja, potvrđivanja i evidentiranja stručnoga usavršavanja za svakoga člana Komore u okviru plana i programa za tekuću godinu.
- ⇒ U suradnji s »Hrvatskim šumama« d.o.o. Zagreb (kao najvećim poslodavcem u šumarstvu) poraditi na sistematizaciji radnih mjesta i uvjetima koje zaposlenici za određeno radno mjesto moraju ispunjavati.
- ⇒ Ostalo.

Uz navedene prijedloge, a u nastojanju unaprjeđivanja rada Komore, svakako postoji bar još toliko prijedloga koji se mogu navesti kao vrlo bitni. No taj posao prepuštam vama, članovima naše Komore i svim nečlanovima šumarima.

Želim da ovaj osvrt pokrene raspravu o predmetnoj problematici, raspravu primarno usmjerenu prema jednomu cilju – kvalitetnomu funkcioniranju i osnaživanju Hrvatske komore inženjera šumarstva i drvne tehnologije kao jednomu (ne jedinomu, ali vrlo važnomu) čimbeniku koji je jamstvo jake, jedinstvene, prepoznatljive i organizirane struke spremne odgovoriti na sve izazove i zahtjeve današnjice.

Tibor Pentek